

การวิเคราะห์ต้นทุน และรายได้จากการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ

การศึกษาต้นทุนมีความสำคัญและมีประโยชน์ยิ่งต่อผู้ปลูกเลี้ยง เพราะจะทำให้ทราบถึงรายจ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับรายได้ที่ได้รับ และทราบถึงผลกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงาน ข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์ในการนำมาวางแผนการลงทุน

การศึกษาต้นทุนการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ แบ่งต้นทุนออกเป็น 2 ประเภท คือ ต้นทุนแปรได้ และต้นทุนคงที่

ต้นทุนแปรได้ (Variable Cost) หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับปริมาณการผลิต และต้นทุนต่อหนึ่งหน่วยผลผลิต ของค่าใช้จ่ายประเภทนี้ จะคงที่ไม่่ว่าปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง¹

ต้นทุนประเภทนี้ ได้แก่ ค่าพันธุ์ ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่ายากำจัดแมลงและเชื้อรา ค่าไฟฟ้า

รายละเอียดสำหรับต้นทุนแปรได้ เป็นดังนี้

1. ค่าพันธุ์ หมายถึงต้นทุนในการซื้อพันธุ์ หรือเพาะพันธุ์คอกกล้วยไม้ ต้นทุนชนิดนี้ จะเกิดขึ้นเฉพาะในปีแรกช่วงที่เริ่มทำการปลูกเท่านั้น และจะมากหรือน้อยขึ้นกับชนิดพันธุ์ที่ปลูกเลี้ยง กล่าวคือ พันธุ์ที่เลี้ยงง่ายและมีการปลูกกันมาก อันเป็นผลให้มีผลผลิตในคราวมาก เช่น พันธุ์หวายปอมปาดัวร์ เป็นต้น ค่าใช้จ่ายสำหรับพันธุ์ไม้จะค่อนข้างถูก ในขณะที่เกี่ยวกับพันธุ์ที่หายากและเริ่มเป็นที่นิยมของตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับตลาดต่างประเทศ ประกอบกับมีผู้ปลูกเลี้ยงน้อย เช่น พันธุ์หวายเหลือง พันธุ์หวายชมพู เป็นต้น ค่าใช้จ่ายด้านนี้จะสูง

¹ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, ศาสตราจารย์, การบัญชีต้นทุน (โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมธ. พ.ศ. 2523) หน้า 14-15

พันธุ์กล้วยไม้ที่เกษตรกรนำมาปลูกเลี้ยง มีทั้งที่ได้จากการขยายพันธุ์ขึ้นเอง และ
พันธุ์ที่ได้มาจากการซื้อ

จากการสำรวจ เกษตรกรแถบหนองแขมส่วนใหญ่ได้พันธุ์มาโดยการซื้อ นอกจาก
เกษตรกรรายใหญ่ ๆ ที่เห็นความสำคัญในค่านิยมและมีห้องทดลองของตนเอง จะทำการเพาะ
พันธุ์ขึ้นเอง สำหรับพันธุ์ใหม่ ๆ และพันธุ์ที่หายากเกษตรกรมักได้มาโดยการซื้อ

2. คว่ำสี่ที่ใช้ในการปลูก

ต้นทุนต้นทุนประเภทนี้ หมายถึง ต้นทุนในการซื้อหรือจัดหาวัสดุซึ่งภาชนะที่ใช้ในการ
ปลูกและเครื่องปลูก อันได้แก่ ค่ากระถาง ถาดมะพร้าว ถ่าน ออสมันดา อิฐ กรวด
เป็นต้น

กรณีที่ต้องการลดต้นทุนประเภทนี้ ทำได้โดยไม่ใช้กระถางปลูก แต่จะใช้วิธี
ทำร้านหรือที่เรียกว่าโต๊ะตั้งเครื่องปลูก และใช้ถาดมะพร้าวชุบเพิ่มโต๊ะ หรือใช้กะบะโดยใช้
ลวดรัด จะลดต้นทุนลงได้ครึ่งหนึ่งของต้นทุนเดิม

ต้นทุนคว่ำสี่นี้จะมีเฉพาะในปีแรกที่เริ่มทำการปลูกเท่านั้น แต่ก็มีบ้างที่เพิ่ม
เติมเครื่องปลูกในระหว่างปี

3. ค่าแรงงาน

ค่าแรงงานในที่นี้หมายถึงแรงงานที่ใช้ในการปลูก แรงงานในการปฏิบัติบำรุง
และดูแลรักษาดอกกล้วยไม้ ซึ่งได้แก่ การหิ้ว การฉีดยาฆ่าแมลงและยาปราบศัตรูพืช
การให้น้ำ ตลอดจนการตัดดอกและรื้อกระถาง เป็นต้น ปกติแรงงานที่ใช้จะทำงานทุกอย่าง
ที่กล่าวข้างต้น โดยเจ้าของฟาร์มจะเป็นผู้จ้างงาน และคอยให้คำแนะนำพร้อมทั้งควบคุมดูแล
การปฏิบัติงานของลูกจ้าง

จากการสำรวจ ผู้ปลูกเลี้ยงที่มีแรงงานในครอบครัวเพียงพอ และมีเนื้อที่ทำ
การปลูกเลี้ยงไม่มากนักมักอาศัยแรงงานในครัวเรือนช่วยกันทำ สำหรับผู้ปลูกเลี้ยงที่มีพื้นที่ทำ
การปลูกเลี้ยงมาก แรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอที่จะจ้างแรงงานจากภายนอกมาช่วยทำ
การปลูกเลี้ยงและดูแลรักษา แรงงานที่จ้างมีทั้งแรงงานประจำและชั่วคราว กรณีที่ใช้แรงงาน
ในครัวเรือนโดยไม่มีการจ่ายเงินสมควรจะประเมินค่าแรงงานในการคำนวณต้นทุนการปลูกด้วย

4. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปุ๋ย

การใช้ปุ๋ยเพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตและการให้ดอก อาหารธาตุที่พืชต้องการมากได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปแตสเซียม ในปัจจุบันนี้เพื่อให้กล้วยไม้ได้รับอาหารธาตุอย่างพอเพียง จึงได้มีการใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ช่วย ซึ่งกล้วยไม้สามารถตอบสนองต่อปุ๋ยวิทยาศาสตร์ได้เป็นอย่างดี อัตราส่วนของไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปแตสเซียม ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้เล็กคือ ปุ๋ยเคมีสูตร 25-10-20 ซึ่งจะช่วยให้ต้นไม้เล็กให้แข็งแรงเขียวชอุ่ม และออกดอกสมบูรณ์ ส่วนไม้โตสูตรที่ใช้คือ 15-20-25 และ 16-21-27 นอกจากนี้สูตร 21-21-21 ก็อาจใช้ได้เรื่อย ๆ โดยไม่เจาะจงว่าเป็นไม้เล็กหรือไม้โต การใส่ปุ๋ยดังกล่าวทำให้กล้วยไม้เจริญเติบโตเป็น 2 เท่าของต้นที่ไม่ได้รับปุ๋ย และการออกดอกก็เร็วกว่า

ปกติเจ้าของฟาร์มจะให้ปุ๋ยเฉลี่ยสัปดาห์ละครั้ง หรือประมาณเดือนละ 4 ครั้ง สำหรับปริมาณที่ใช้ขึ้นอยู่กับขนาดของฟาร์ม

ค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผลผลิตและราคาซื้อขาย

5. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยากำจัดแมลงและยาปราบศัตรูพืช

แมลงหรือศัตรูที่รบกวนดอกกล้วยไม้ ได้แก่ แมลงพวกที่มีปากดูด โดยใช้ปากแทงเข้าไปในกล้วยไม้แล้วดูดน้ำเลี้ยงไป พวกเพลี้ยต่าง ๆ และพวกแมลงปากกัด แมลงพวกนี้จะใช้ปากกัดและเคี้ยวกินจนดอกและใบเหี่ยว นอกจากนี้ยังมีไรแดง วิธีกำจัดโดยใช้ยาฆ่าแมลงฉีดตามต้นกล้วยไม้ การฉีดยากำจัดแมลงที่มีชื่อควรระวังคือ ถ้าฉีดมากไปสีดอกจะซีดลง โดยเจตนาของยาประเภทนี้จะมีผลต่อดอกมาก

เกษตรกรส่วนมากใช้ยาฉีด คือใช้ยากำจัดแมลง S-85 หรือคาร์บาวิล

(Carbaryl) ผสมกับ ออโรไซค์ 50 ซึ่งเป็นยากำจัดโรคราพืช ป้องกันโรครากเน่า ต้นเน่า ใบเป็นจุด ช่วยกระตุ้นให้ดอกกล้วยไม้เจริญเติบโต ผลิติดอก ซึ่งปัจจุบันยากดังกล่าวต้องอาศัยการสั่งซื้อมาจากต่างประเทศ และราคาจำหน่ายค่อนข้างสูง

6. ค่าน้ำ และค่าไฟฟ้า

เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ ผู้ปลูกเลี้ยงส่วนใหญ่ มักใช้น้ำคลอง หรือน้ำบ่อมารดกล้วยไม้ โดยเฉพาะในเขตที่ศึกษา เป็นที่คินที่อยู่ติดคลอง

จึงใช้น้ำคลอง ดังนั้นจึงไม่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำ

สำหรับค่าไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายประเภทนี้มีบ้าง เนื่องจากเกษตรกรจำเป็นต้องใช้ไฟฟ้ากับเครื่องสูบน้ำเพื่อสูบน้ำจากคลองมารดน้ำต้นกล้วยไม้ ตลอดจนใช้กับเครื่องพ่นยา และเครื่องฉีดยุ่ย

ส่วนค่าใช้จ่ายในการขาย เช่น ค่าขนส่งกล้วยไม้ไปขายปกติมักจะไม่มี เนื่องจากผู้ซื้ออันไคแก่ พ่อค้าคนกลางจะมารับซื้อถึงที่ มีบ้างบางรายที่นำไปจำหน่ายที่ปากคลองตลาดเอง และกรณีที่ขายให้บริษัทส่งออกบริษัทก็จะมารับเอง

ส่วนค่าภาชนะบรรจุคอกกล้วยไม้ เช่น เชง ดุงพลาสติก ค่าใช้จ่ายค่านี้นั้นแทบไม่มีเช่นกัน เพราะผู้ซื้อจะนำกล่อง บ้างก็นำเชงมาบรรจุ

ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จะเป็นจำนวนคงที่สำหรับปริมาณการผลิตจนถึงระดับหนึ่ง ภายในระดับการผลิตนั้น ไม่ว่าปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะมีจำนวนคงที่ และต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตของค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะลดลงเมื่อปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น และในทางกลับกันต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตจะสูงขึ้นเมื่อปริมาณการผลิตลดลง¹

ต้นทุนประเภทนี้ ไคแก่ ค่าเสื่อมราคา-โรงเรือนกล้วยไม้ ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ค่าเช่าที่ดิน และค่าภาษีบำรุงท้องที่ เป็นต้น

รายละเอียดสำหรับต้นทุนคงที่แต่ละชนิด เป็นดังนี้

1. ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์

ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์เป็นค่าใช้จ่ายที่หักจ่ายจากบัญชีสินทรัพย์ จะมีอัตราสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับจำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์ ไม่ว่ากิจการจะดำเนินงานมีผลกำไรหรือขาดทุน ค่าเสื่อมราคาย่อมเกิดขึ้นเสมอ โดยมีวิธีการประมาณคามวิธีที่เห็นว่าถูกต้องและเหมาะสมที่สุด สำหรับสินทรัพย์ในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ ไคแก่ โรงเรือนกล้วยไม้ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้

1.1 ค่าเสื่อมราคา- เรือนกล้วยไม้ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่คำนวณขึ้นจากการใช้โรงเรือนในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้

¹ เรื่องเกี่ยวข้องกับหน้า 16

จากการสำรวจ ปรากฏว่าค่าใช้จ่ายในการปลูกเรือนกล้วยไม้ของเกษตรกรแต่ละรายมีความแตกต่างกัน โดยทั่วไปค่าก่อสร้างเรือนกล้วยไม้ขึ้นอยู่กับขนาดของฟาร์ม กล่าวคือ ฟาร์มขนาดเล็กจะลงทุนปลูกสร้างเรือนกล้วยไม้ด้วยเงินจำนวนน้อย อันเป็นลักษณะของโรงเรือนซึ่งไม่แข็งแรงคงทนนัก ส่วนฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่จะมีการลงทุนปลูกเรือนกล้วยไม้ซึ่งคงทนถาวรกว่า

การศึกษาค่าเสื่อมราคาของเรือนกล้วยไม้ คิดตามระยะเวลาในการใช้งาน ในการคำนวณค่าเสื่อมราคา จะใช้วิธีคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราเส้นตรง

โดยถือว่าสินทรัพย์นี้ได้ใช้งานเท่ากันทุกปี และไม่มีราคาเศษ การคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยใช้สูตร

$$\text{ค่าเสื่อมราคา} = \frac{\text{มูลค่าสินทรัพย์ที่ได้นำมา} - \text{ราคาเศษ}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

1.2 ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ หมายถึงค่าใช้จ่ายที่คำนวณขึ้นจากการใช้ประโยชน์จากเครื่องอุปกรณ์ เครื่องอุปกรณ์ที่สำคัญและจำเป็นในการทำสวนกล้วยไม้ ใ้คนัก

1. เครื่องร่นน้ำ ปั่นและสายยางพร้อมอุปกรณ์
2. เครื่องฉีดยา และพ่นปุ๋ย ปั่นสายยางพร้อมอุปกรณ์

การศึกษาค่าเสื่อมราคาคิดโดยประเมินจากมูลค่าของเครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตรที่ใช้ โดยกำหนดอายุการใช้งานขึ้นและถือว่าไม่มีราคาเศษเหลืออยู่เมื่อหมดอายุใช้งานแล้ว

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาเครื่องมือเครื่องใช้ นี้ จะคิดในอัตราเส้นตรง เช่นเดียวกัน โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{ค่าเสื่อมราคาค่อปี} = \frac{\text{มูลค่าสินทรัพย์ที่ได้นำมา} - \text{ราคาเศษ}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

2. ค่าเช่าที่ดิน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกษตรกรต้องจ่ายในแต่ละปีต่อไร่สำหรับค่าที่ดินที่ไปปลูกเลี้ยงกล้วยไม้

ผู้ปลูกเลี้ยงขนาดย่อม มักมีที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด ส่วนผู้ปลูกเลี้ยงรายใหญ่ทั้งที่มีที่ดินเป็นของตนเองบางส่วนและเช่าที่ดินบางส่วน บางทีเช่าที่ดินทั้งหมด

กรณีผู้ปลูกเลี้ยงที่เป็นเจ้าของที่ดินเอง จะไม่มีค่าใช้จ่ายประเภทนี้ เวลา

คำนวณต้นทุนการปลูกควรรนำอัตราค่าเช่าที่ดินในท้องถิ่นที่ใครไปประเมินเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการใช้ที่ดินของตนเองควย

3. ค่าภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เจ้าของที่ดินจะต้องเสียให้แก่ทางราชการ ค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับราคาประเมิน โดยเจ้าหน้าที่จะพิจารณาประเมินโดยดูจากทำเลที่ตั้ง กล่าวคือที่ดินที่ติดถนนจะเสียค่าภาษีบำรุงท้องที่สูงกว่าที่ดินซึ่งไม่ติดถนน

4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นค่าใช้จ่ายที่มีจำนวนเงินเพียงเล็กน้อยที่ไม่เข้าลักษณะค่าใช้จ่ายประเภทอื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว เช่น ค่าเครื่องมือเบ็ดเตล็ด ค่าซ่อมแซมโรงเรือน เป็นต้น ค่าใช้จ่ายประเภทนี้เป็นต้นทุนกึ่งแปรได้ ในที่นี้ได้อรวมอยู่ในต้นทุนคงที่

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ หมายถึงค่าจัดการดูแลและบริหารงานทั่วไป ในที่นี้ได้แก่ เงินเดือน ค่าแรง และภาษีเงินได้

เงินเดือนและค่าแรง

จากการสำรวจเจ้าของสวนไม่มีการคิดค่าตอบแทนให้กับตนเอง จึงได้ประเมินเงินเดือนและค่าแรง ขึ้นเพื่อพิจารณาในรูปค่าเสียโอกาสในการใช้แรงงานของชาวสวน กล่าวคือถ้าเจ้าของสวนไม่ได้อจัดการดูแลและบริหารงานทั่วไปด้วยตนเองก็อาจต้องมีการจ้างแรงงานมาจากที่อื่น เพื่อช่วยบริหารงานก็ต้องจ่ายค่าแรงให้ลูกจ้าง

ในที่นี้ได้ประเมินเงินเดือนและค่าแรงเป็นรายจ่ายคงที่ เป็นเงินปีละ 24,000 บาท

ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประเมินตามแนวทางการเก็บภาษีของกรมสรรพากร คือประเมินจากรายได้จากการขายดอกกล้วยไม้หักค่าใช้จ่ายร้อยละ 85 เงินได้ส่วนที่เหลือคำนวณภาษีตามอัตราก้าวหน้าในอัตราร้อยละ 7 ภาษีเงินได้จัดเป็นค่าใช้จ่ายแปรได้

เงินลงทุนในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้

ในการที่จะศึกษาถึงต้นทุนในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้แต่ละชนิด ควรจะทำการวิเคราะห์
หาเงินลงทุน (Investment Cost) ของการปลูกกล้วยไม้ก่อน

เงินลงทุนในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ครั้งแรกนับว่าเป็นเงินลงทุนที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับ
การผลิตทางเกษตรกรรมสาขาอื่น ทั้งนี้เพราะเกษตรกรจำเป็นต้องปลูกโรงเรือน จักวาง
พ่อน้ำ และปั้มน้ำ เพื่อจัดระบบการให้น้ำกล้วยไม้ ตลอดจนค่าพันธุ์ และวัสดุ อุปกรณ์ในการ
ปลูก (กระถาง, กาบมะพร้าว ฯลฯ) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีราคาค่อนข้างแพง

จากตารางที่ 3.1 ซึ่งแสดงถึงเงินลงทุนด้านต่าง ๆ ในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ใน
เนื้อที่ 1 ไร่ เมื่อเปรียบเทียบเงินลงทุนในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ ปรากฏว่า
การลงทุนปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์หวายเหลืองจะมีจำนวนเงินลงทุนสูงสุด เป็นเงินประมาณ
524,600 บาท และรายการลงทุนที่สูงที่สุดของพันธุ์นี้ ได้แก่ ค่าพันธุ์ เป็นจำนวนเงินถึง
ร้อยละ 66.7 ของเงินลงทุนทั้งหมด

เงินลงทุนที่สูงรองลงมา ได้แก่ เงินลงทุนในการปลูกเลี้ยงพันธุ์หวายชมพู พันธุ์
หวายขาว และพันธุ์หวายซีชาร์ ตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับพันธุ์ปอมปาดัวร์ ปรากฏว่า
เงินลงทุนในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์ปอมปาดัวร์จะต่ำสุด ไม่ว่าจะปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์ใด
ก็ตาม จำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์อื่นได้แก่ ค่าปลูกสร้างโรงเรือน เครื่องร่นน้ำ เครื่อง
ฉีดยาพ่นปุ๋ย จะเป็นจำนวนเงินเท่ากัน ส่วนที่ทำให้เงินลงทุนแตกต่างกันได้แก่ ค่าพันธุ์ และ
ค่าวัสดุที่ใช้ปลูก เป็นต้น

ตารางที่ 3.1 เงินลงทุนในวัสดุอุปกรณ์เริ่มในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ โดยเฉลี่ยต่อ 1 ไร่

หน่วย : บาท

ชนิดของกล้วยไม้	รวม		ค่าก่อสร้างโรงเรือน		เครื่องรถน้ำ		เครื่องฉีดยาพ่นฝอย		ค่าพันธุ์		ค่าวัสดุที่ใช้ปลูก	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
1/10 * พันธุ์ปอมปาดัวร์	199,800	100	120,000	60.1	7,000	3.5	17,500	8.7	28,000	14.0	27,300	13.7
1 พันธุ์หวายขาว	227,800	100	130,000	52.7	20,000	3.1	17,500	7.7	150,000	24.6	20,000	11.9
* พันธุ์หวายสีชา	213,800	100	120,000	56.1	7,000	3.3	17,500	8.2	42,000	19.6	27,300	12.8
2 พันธุ์หวายชมพู	271,200	100	120,000	44.2	7,000	2.6	17,500	6.5	100,000	36.1	98,000	10.6
3 พันธุ์หวายเหลือง	524,600	100	120,000	22.9	7,000	1.3	17,500	3.4	120,000	66.7	350,000	5.7

200,000 / 13

คันทนาการผลิตกล้วยไม้ตัดดอก

เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบต้นทุน จะกำหนดสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอก

1. เรือนกล้วยไม้ ขนาดของเรือนกล้วยไม้ ไม่มีกำหนดขนาดแน่นอน สุดแล้วแต่จะมีขนาดของพื้นที่ที่จะทำการปลูกเรือนได้ เพียงใด ปกติเป็นโรงเรือนदार ซึ่งอาจก่อสร้างด้วยไม้ตั้งหรือไม้แคง พื้นโรงเรือนเป็นพื้นดิน ขนาดโรงเรือนมาตรฐาน กว้าง-ยาว ความเนื้อที่ และ สูง ประมาณ 2.25 เมตร ภายในทำเป็นโต๊ะวางกระถาง โต๊ะมีขนาด กว้าง 1 เมตร ยาว 2 เมตร และ สูง 75 เซนติเมตร
2. ในพื้นที่ 1 ไร่ สามารถทำการปลูกเลี้ยงได้ประมาณ $\frac{20,000}{14,000}$ ต้น
3. การคิดต้นทุน เป็นการคิดโดยเฉลี่ย ตั้งแต่เริ่มต้นลงมือปลูก จนกระทั่งรื้อทิ้งทำการปลูกใหม่ คือ คิดเฉลี่ย 3 ปี
4. เครื่องปลูกที่ใช้ในการปลูก ใช้กาบมะพร้าว

คันทนาการผลิตกล้วยไม้ตัดดอกพันธุ์หายเหลือ

๑. ๕๖๖๖๖๖๖๖๖๖ 35

จากการศึกษา ใช้จ่ายแนกต้นทุน ดังนี้

ก. ต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นต่อไร่ มีดังนี้

1. ค่าเช่าที่ดิน

จากการศึกษา สำหรับเขตที่ทำการสำรวจ ค่าเช่าที่ดินไร่ละ 1,000 บาท ต่อปี ให้นำอัตราค่าเช่าไปประเมินเป็นค่าเช่าในกรณีใช้ที่ดินของตนเองด้วย

2. ค่าภาษีบำรุงท้องที่

จากการสำรวจ ทำเลที่ตั้งของฟาร์มมักอยู่ห่างไกลจากที่ชุมชน ค่าใช้จ่ายสำหรับภาษีที่ต้องจ่ายให้แก่ทางราชการจึงค่อนข้างน้อย ในที่นี้คิดค่าภาษีบำรุงท้องที่ไร่ละ 80 บาท ต่อปี

3. ค่าเสื่อมราคา-โรงเรือนกล้วยไม้

ค่าก่อสร้างโรงเรือนกล้วยไม้ หรือโรงกล้วยไม้ โดยรวมค่าแรงงานและค่าอุปกรณ์ต่าง ๆ อาจแบ่งได้ 2 ลักษณะ

1. กรณีโรงเรือนปลูกสร้างโดยใช้ไม้จำพวก ไม้เต็ง ไม้แดง ไม้เนื้อแข็ง ต้นทุนอยู่ระหว่าง 100,000 - 120,000 บาท ต่อไร่ และอยู่ได้นานประมาณ 8 - 10 ปี ซึ่งถือเป็นระดับมาตรฐาน แต่หากต้องการลดต้นทุนค่านี้อาจสามารถปลูกได้ไร่ละประมาณ 80,000 - 100,000 บาท โดยการค้ำทอนหรือลดขนาดของบางส่วนลง หรือโดยใช้ไม้ไผ่แทนไม้เต็งเสียบ้างบางส่วน

2. กรณีโรงเรือนที่มีการใช้ไม้รวกเสริม ราคาค่าก่อสร้างประมาณ 55,000 - 60,000 บาท มีอายุใช้งาน ประมาณ 3 - 4 ปี ซึ่งถือเป็นระดับธรรมดา

การคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง

$$= \frac{\text{มูลค่าก่อสร้างโรงเรือนกล้วยไม้}}{\text{อายุใช้งาน}}$$

ค่าเสื่อมราคา-เรือนกล้วยไม้ ระดับมาตรฐาน

$$= \frac{120,000}{8} = 15,000 \text{ บาท/ไร่/ปี}$$

ค่าเสื่อมราคา-เรือนกล้วยไม้ ระดับธรรมดา

$$= \frac{60,000}{3} = 20,000 \text{ บาท/ไร่/ปี}$$

ในที่นี้จะขอคิดต้นทุน โดยใช้ค่าเสื่อมราคา-เรือนกล้วยไม้ ระดับมาตรฐาน คือ ใช้ค่าเสื่อมราคา ต่อไร่ ต่อปี 15,000 บาท โดยถือตามสภาพความเป็นจริงที่เห็นจากการสำรวจ

4. ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้

อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้มีดังนี้

	หน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน	อายุใช้งาน
1. เครื่องร่อนน้ำ	1	7,000	7,000 บาท	5 ปี
2. เครื่องพ่นยาและฉีดปุ๋ยพร้อมมอเตอร์	1	17,500	17,500 บาท	10 ปี

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคา-เครื่องร่อนน้ำ/ปี} &= \frac{\text{มูลค่าอุปกรณ์ที่ซื้อเข้ามา}}{\text{อายุใช้งาน}} = \frac{7,000}{5} \\ &= 1,400 \text{ บาท/ปี} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคา-เครื่องพ่นยาและฉีดปุ๋ย} &= \frac{17,500}{10} \\ &= 1,750 \text{ บาท/ปี} \end{aligned}$$

5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าเครื่องมือเบ็คเคล็ค ค่าซ่อมแซมโรงเรือน

เป็นต้น

ค่าเครื่องมือเบ็คเคล็ค หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการซื้อกรรไกรตัดคอก มีคัตแยกกล่ากล้วยไม้ ตีม และเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นต้น ค่าใช้จ่ายประเภทนี้โดยเฉลี่ยปีละ 1,000 บาท

ค่าซ่อมแซมโรงเรือน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุ และค่าแรงงานในการซ่อมแซมโรงเรือนที่ชำรุด ค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะมีน้อยในปีแรก และมีมากในปีถัดไปโดยเฉลี่ยแล้ว ค่าซ่อมแซมโรงเรือนในปีที่ 1 ประมาณ 1,200 บาท ปีที่ 2 และปีที่ 3 ประมาณปีละ 2,500 บาท และ 3,200 บาทต่อไป ตามลำดับ

ข. ต้นทุนแปรโคที่เกิดขึ้นต่อไร่มีดังนี้

1. ค่าพันธุ์ ผู้ปลูกเลี้ยงส่วนใหญ่ได้พันธุ์คอกกล้วยไม้มาจากการซื้อ และการเพาะขึ้นเองบางส่วน

ค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุน หวายเหลือง ราคาต้นละ 25 บาท
เนื้อที่ 1 ไร่ ปลูกได้ 14,000 ต้น ๆ ละ 25 บาท
คิดเป็นค่าพันธุ์ไร่ละ 350,000 บาท

$$\begin{aligned}
 \text{ต้นทุนค่าพันธุ์ต่อไร่} &= \text{จำนวนต้น/ไร่} \times \text{ราคาซื้อต่อต้น} \\
 &= 14,000 \times 25 \\
 &= 350,000 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ค่าพันธุ์กล้วยไม้สำหรับพันธุ์นี้ เป็นค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ คือคิดเป็นต้นทุนค่าพันธุ์ถึงร้อยละ 62.5

เนื่องจากค่าพันธุ์ จะมีเฉพาะในปีแรกที่เริ่มลงมือปลูกเท่านั้น และใช้ได้ไปจนถึงปีที่ 3 คือ จนหมดอายุการปลูกและเนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ได้ในแต่ละปีไม่เท่ากัน การคำนวณต้นทุนค่าพันธุ์จึงจัดสรรให้เป็นต้นทุนของแต่ละปี โดยถือตามปริมาณผลผลิต

ต้นทุนค่าพันธุ์ในแต่ละปี คำนวณได้ดังนี้

$$\text{ค่าพันธุ์ในแต่ละปี} = \frac{\text{ปริมาณผลผลิตที่ได้ในแต่ละปี}}{\text{ผลผลิตทั้งหมด}} \times \text{ต้นทุนค่าพันธุ์}$$

$$\text{ค่าพันธุ์ในปีที่ 1} = \frac{42,000}{196,000} \times 350,000 = 75,000 \text{ บาท}$$

$$\text{ค่าพันธุ์ในปีที่ 2} = 150,000 \text{ บาท}$$

$$\text{ค่าพันธุ์ในปีที่ 3} = 125,000 \text{ บาท}$$

2. ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก

ค่าวัสดุที่ใช้ได้แก่ กระจ่าง กาบมะพร้าว

$$\text{ค่ากระจ่าง } 14,000 \text{ ลูก ๆ ละ } 1.25 \text{ บาท เป็นเงิน} = 17,500 \text{ บาท}$$

$$\text{ค่าก้ามมะพร้าว กระจ่างละ } 0.90 \text{ บาท เป็นเงิน} = \underline{12,600} \text{ บาท}$$

$$\text{ต้นทุนค่าวัสดุต่อไร่} = \underline{\underline{30,100}} \text{ บาท}$$

เนื่องจากค่าวัสดุ เช่นเดียวกับค่าพันธุ์ คือผู้ปลูกเลี้ยงจะต้องจ่ายลงทุนครั้งแรกที่เริ่มลงมือปลูก และใช้ได้ตลอด 3 ปี ดังนั้น การจัดสรรค่าวัสดุจะเฉลี่ยเป็นต้นทุนของแต่ละปี โดยถือหลักเกณฑ์เดียวกับค่าพันธุ์

$$\text{ค่าวัสดุที่ใช้ปลูกต่อไร่ต่อปี} = \frac{\text{ปริมาณผลผลิตที่ได้รับในแต่ละปี} \times \text{ต้นทุนค่าวัสดุ}}{\text{ปริมาณผลผลิตทั้งหมด}}$$

$$\text{ค่าวัสดุในปีที่ 1} = \frac{42,000}{196,000} \times 30,100 = 6,450 \text{ บาท}$$

$$\text{ค่าวัสดุในปีที่ 2} = 12,900 \text{ บาท}$$

$$\text{ค่าวัสดุในปีที่ 3} = 10,750 \text{ บาท}$$

3. ค่าแรงงาน หมายความว่ารวมถึงค่าแรงงานในการปลูก ค่าแรงงานในการปฏิบัติบำรุงรักษา แรงงานในการตัดคอก และรื้อกระดาง เป็นต้น

จากการศึกษา พบว่าแรงงานมีการจ้าง โดยเฉลี่ยเนื้อที่ 1 ไร่ใช้คนงาน 1 คน เป็นการจ้างประจำ อัตราค่าจ้างวันละ 60 บาท

$$\text{ค่าจ้างต่อปี} = 30 \times 60 \times 12 = 21,600 \text{ บาท}$$

สำหรับในปีแรกต้องอาศัยแรงงานชั่วคราว 2 คน อัตราค่าแรงวันละ 50 บาท มาช่วยปลูกกล้วยไม้ ใช้เวลา 30 วัน เป็นเงิน = $2 \times 50 \times 30 = 3,000$ บาท

$$\text{ดังนั้น ค่าแรงงานในปีแรก} = 24,600 \text{ บาท}$$

ในปีที่ 2 ใช้แรงงานปกติ 1 คน

$$\text{ค่าแรงงานในปีที่ 2} = 21,600 \text{ บาท}$$

ส่วนในปีที่ 3 ใช้แรงงานปกติ 1 คน และมีการจ้างแรงงานชั่วคราว 2 คน อัตราค่าแรงต่อคน วันละ 40 บาท ในเวลา 30 วัน เพื่อมาช่วยในการรื้อกระดาง และตัดแยกขยายพันธุ์กล้วยไม้

$$\begin{aligned} \text{ค่าแรงงานในปีที่ 3} &= 21,600 + (2 \times 40 \times 30) \\ &= 24,000 \end{aligned} \quad \text{บาท}$$

4. ค่าปุ๋ย เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีสูตรต่าง ๆ เช่น สูตร 25-10-20, 15-20-25 และ 16-21-27 สับค้ำห้ละครั้ง ๆ ละ 2.6 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาปุ๋ยกิโลกรัมละ 50 บาท

$$\text{ค่าปุ๋ยในปีที่ 1} = 2.6 \times 52 \times 50 = 6,760 \text{ บาท}$$

$$\text{ในปีที่ 2 ใช้ครั้งละ 2.7 กิโลกรัม เป็นเงินค่าปุ๋ย} = 7,020 \text{ บาท}$$

$$\text{ในปีที่ 3 ใช้ครั้งละ 2.4 กิโลกรัม เป็นเงินค่าปุ๋ย} = 6,240 \text{ บาท}$$

5. ค่าซากำจัดแมลงและเชื้อรา โดยเฉลี่ยเจ้าของฟาร์มจะฉีดเดือนละ 4 ครั้ง ยาที่ฉีดได้แก่ยาที่ใช้ปราบศัตรูพืชที่ขายตามร้านทั่วไป คือใช้ S-85 ผสมกับอโรโซลค์ 50

ในปีแรกฟาร์มขนาด 1 ไร่ จะเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อยาเป็นเงิน 4,940 บาท โดยใช้ครั้งละ 400 กรัม ราคาภิโลกกรัมละ 237.50 บาท ซึ่งเป็นสิ่งที่เจ้าของฟาร์มหลีกเลี่ยงมิได้ เนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพของคอกกล้วยไม้

ในปีที่ 2 จะใช้ประมาณครั้งละ 480 กรัม = 5,928 บาท

สำหรับปีที่ 3 ใช้้น้อยกว่าปีที่ 2 ใช้ครั้งละ 4.32 กรัม เพราะในปีนี้ปกติจะมีต้นกล้วยไม้ที่ทำการรื้อถอนระหว่างปี 10% อันเนื่องจากเป็นต้นที่ไม่สามารถให้ดอก หรือเน่า หรือเป็นโรค เป็นต้น

6. ค่าไฟฟ้า ค่าไฟฟ้าใช้สำหรับการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ เป็นค่าไฟฟ้าที่เกิดจากการใช้เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยา และฉีดปุ๋ย ค่าไฟฟ้า เดือนหนึ่ง ๆ ประมาณ 150 บาทต่อไร่ หรือปีละ 1,800 บาท สำหรับในปีที่ 2 ค่าไฟฟ้าจะคิดสูงกว่าปีแรก 20% ส่วนในปีที่ 3 คิดลดลงจากปีที่ 2 10% เนื่องจากปีนี้ต้นไม้จะเหลือน้อยลง

จากข้อมูลต้นทุน ตามที่กล่าวแล้วข้างต้น พอสรุปเป็นต้นทุนรวมของการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์หวายเหลือง ขนาด 1 ไร่ โดยจะแยกต้นทุนเป็นปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ได้ดังนี้ (ดูตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 ต้นทุนการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์หวายเหลือง ขนาด 1 ไร่

หน่วย : บาท

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ค่าเฉลี่ย/ปี	%
ต้นทุนการผลิต					
ต้นทุนแปรได้					
ค่าพันธุ์	75,000	150,000	125,000	116,666	
ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก	6,450	12,900	10,750	10,033	
ค่าแรงงาน	24,600	21,600	24,000	23,400	
ค่าปุ๋ย	6,760	7,020	6,240	6,673	
ค่ายากำจัดแมลงและเชื้อรา	4,940	5,928	5,335	5,401	
ค่าไฟฟ้า	1,800	2,160	1,944	1,968	
รวมต้นทุนแปรได้	119,550	199,608	173,269	164,141	87.9
ต้นทุนคงที่					
ค่าเช่าที่ดินและค่าภาษี	1,080	1,080	1,080	1,080	
ค่าเสื่อมราคา-เรือนกล้วยไม้	15,000	15,000	15,000	15,000	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องฉีคน้ำ	1,400	1,400	1,400	1,400	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องฉีดยาและปุ๋ย	1,750	1,750	1,750	1,750	
ค่าใช้จ่ายอื่น	2,200	3,500	4,200	3,300	
รวมต้นทุนคงที่	21,430	22,730	23,430	22,530	12.1
รวมต้นทุนการผลิต	140,980	222,338	196,699	186,671	100.0
ผลผลิต (ช่อ)	42,000	84,000	70,000	65,333	
ต้นทุนการผลิตต่อช่อ (บาท)				2.87	

ที่มา : จากการสำรวจในปี พ.ศ. 2525

ต้นทุนการผลิตกล้วยไม้ตัดดอกพันธุ์หวายชมพู

ก. ต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นต่อไร่มีดังนี้

X ค่าเช่าที่ดินและค่าภาษีบำรุงท้องที่ไร่ละ	=	1,080	บาท
2. ค่าเสื่อมราคา-โรงเรือนกล้วยไม้	=	6,500	บาท ไร่/ปี
3. ค่าเสื่อมราคา-เครื่องร่นน้ำ	=	2,000	บาท/ไร่/ปี
4. ค่าเสื่อมราคา-เครื่องพ่นยาและฉีดปุ๋ย	=	2,000	บาท/ไร่/ปี
		1,750	บาท/ไร่/ปี
		10,500	บาท/ไร่

ข. ต้นทุนแปรได้ที่เกิดขึ้นต่อไร่มีดังนี้

และ ทว 4.5 ชม
และ ใน 200 6 ชม

1. ค่าพันธุ์

ค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนพันธุ์หวายชมพู ราคาต้นละ 5 บาท

ในพื้นที่ 1 ไร่ปลูกได้ 20,000 ต้น คิดเป็นค่าพันธุ์

รวม 100,000 บาท
15,000 บาท
รวม 120,000 บาท
98,000 บาท

ค่าพันธุ์ในปีที่ 1 = $\frac{42,000}{224,000} \times 98,000 = 18,375$ บาท

ค่าพันธุ์ในปีที่ 2 = 42,875 บาท

ค่าพันธุ์ในปีที่ 3 = 36,750 บาท

2. ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก

X ค่ากระถาง 14,000 ลูก ๆ ละ 1.25 บาท เป็นเงิน 17,500 บาท

ค่ากาบมะพร้าวกระถางละ 0.80 บาท เป็นเงิน 20,000 บาท
11,200 บาท

ต้นทุนค่าวัสดุต่อไร่ = 28,700 บาท

ค่าวัสดุในปีแรก = $\frac{42,000}{224,000} \times 28,700 = 5,381$ บาท

ค่าวัสดุในปีที่ 2 = 12,556 บาท

ค่าวัสดุในปีที่ 3 = 10,763 บาท

รวม
(9) รวม (100,000 + 20,000 + 21,600 + 36,000 + 10,000 = 187,600
ทว = 237,600
ใน 200 = 207,600

21600 / 9/13

3. ค่าแรงงาน 1 คนต่อ 1 ไร่ อัตราค่าแรงวันละ 60 บาท
ในปีแรกมีการจ้างแรงงานชั่วคราวมาช่วยปลูก 2 คน ๆ ละ 50 บาทต่อวัน
ในเวลา 30 วัน
ในปีสุดท้ายมีการจ้างแรงงานช่วยรื้อถอน 1 คน อัตราค่าแรงวันละ 20 บาท
ในเวลา 30 วัน

4. ค่าปุ๋ย ในปีแรกใช้ครั้งละ 2.6 กิโลกรัมต่อไร่ (ใส่ปุ๋ยสปีคาร์ท 1 ครั้ง)
ราคากิโลกรัมละ 50 บาท
ปีที่ 2 ใช้ครั้งละ 2.8 กิโลกรัม
ปีที่ 3 ใช้ครั้งละ 2.52 กิโลกรัม

5. ค่าซากกำจัดแมลงและเชื้อรา 1 สปีคาร์ทพ่นยา 1 ครั้ง
ในปีที่ 1 ใช้ครั้งละ 400 กรัม ราคากิโลกรัมละ 237.50 บาท
ในปีที่ 2 ใช้ครั้งละ 440 กรัม
ในปีที่ 3 ใช้ครั้งละ 396 กรัม

ตารางที่ 3.3 เป็นตารางที่ แสดงต้นทุนที่เกิดขึ้นในกาปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์

หมายเหตุ

4.	ปุ๋ย + ยารักษาโรค	36,000
5	ค่าใช้สอย, ฯลฯ	10,000 / 13

ต้นทุนการผลิตกล้วยไม้คัทคอกพันธุ์หวายขาว

1. ค่าพันธุ์สำหรับหวายขาวต้นละ 4 บาท
2. ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูกประกอบด้วย
 - ค่ากระถาง 14,000 ลูก ๆ ละ 1.25 บาท
 - ค่ากาบมะพร้าวกระถางละ 0.70 บาท
3. ค่าแรงงาน 1 คนต่อ 1 ไร่ อัตราค่าแรงวันละ 50 บาท

ในปีแรกมีการจ้างแรงงานชั่วคราวช่วยในการปลูก 2 คน อัตราค่าแรงวันละ 25 บาทต่อคน ในเวลา 30 วัน

ในปีสุดท้ายมีการจ้างแรงงานชั่วคราวช่วยในการรื้อถอน 1 คน อัตราค่าแรงวันละ 20 บาท ในเวลา 30 วัน
4. ค่าปุ๋ยใส่สปีคาร์ทครั้ง ราคาซื้อกิโลกรัมละ 50 บาท
 - ในปีที่ 1 ใส่ครั้งละ 2.4 กิโลกรัม
 - ในปีที่ 2 ใส่ครั้งละ 2.5 กิโลกรัม
 - ในปีที่ 3 ใส่ครั้งละ 2.25 กิโลกรัม
5. ค่ายากำจัดแมลงและเชื้อรา สปีคาร์ทพ่นยา 1 ครั้ง
 - ในปีที่ 1 ใช้ครั้งละ 400 กรัม ราคา กิโลกรัมละ 237.50 บาท
 - ในปีที่ 2 ใช้ครั้งละ 440 กรัม
 - ในปีที่ 3 ใช้ครั้งละ 396 กรัม

ตารางที่ 3.4 เป็นตารางที่แสดงต้นทุนในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์หวายขาว

ขนาด 1 ไร่

ตารางที่ 3.4 ต้นทุนการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์หวายขาว โดยเฉลี่ยต่อ 1 ไร่

หน่วย : บาท

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ค่าเฉลี่ย/ปี	%
ต้นทุนการผลิต					
ต้นทุนแปรได้					
ค่าพันธุ์	9,333	24,889	21,778	18,667	
ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก	4,550	12,133	10,617	9,100	
ค่าแรงงาน	19,500	18,000	18,600	18,700	
ค่าปุ๋ย	6,240	6,480	5,832	6,184	
ค่ายากำจัดแมลงและเชื้อรา	4,940	5,434	4,891	5,088	
ค่าไฟฟ้า	1,800	2,160	1,944	1,968	
รวมต้นทุนแปรได้	46,363	69,096	63,662	59,707	72.6
ต้นทุนคงที่					
ค่าเช่าที่ดินและค่าภาษี	1,080	1,080	1,080	1,080	
ค่าเสื่อมราคา-เรือนกล้วยไม้	15,000	15,000	15,000	15,000	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องฉีคน้ำ	1,400	1,400	1,400	1,400	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องฉีดยาและปุ๋ย	1,750	1,750	1,750	1,750	
ค่าใช้จ่ายอื่น	2,200	3,500	4,200	3,300	
รวมต้นทุนคงที่	21,430	22,730	23,430	22,530	27.4
รวมต้นทุนการผลิต	67,793	91,826	87,092	82,237	100.0
ผลผลิต (ช่อ)	42,000	112,000	98,000	84,000	
ต้นทุนการผลิตต่อช่อ (บาท)				0.97	

ที่มา : จากการสำรวจในปี พ.ศ. 2525

ต้นทุนในการผลิตกล้วยไม้ตัดดอกพันธุ์หวายสีขาว

1. ค่าพันธุ์ราคาต้นละ 3 บาท
2. ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูกประกอบด้วย
 - ค่ากระถางลูกละ 1.25 บาท
 - ค่ากาบมะพร้าวกระถางละ 0.70 บาท
3. ค่าแรงงานเฉลี่ย 1 ไร่ใช้คน 1 คน อัตราค่าแรงวันละ 50 บาท
 ในปีแรกจะต้องมีการจ้างแรงงานชั่วคราวมาช่วยปลูก 1 คน อัตราค่าแรงวันละ 30 บาท ในเวลา 30 วัน
 ในปีที่ 2 ใช้แรงงานปกติ 1 คน อัตราค่าแรงวันละ 50 บาท
 ในปีที่ 3 มีการจ้างแรงงานชั่วคราวมาฉีดถอน 1 คน อัตราค่าแรงวันละ 20 บาท
 ในเวลา 30 วัน
4. ค่าปุ๋ยใส่สปีคาร์ทครั้ง
 - ในปีแรกใช้ครั้งละ 2.3 กิโลกรัมต่อไร่ ราคา กิโลกรัมละ 50 บาท
 - ในปีที่ 2 ใช้ครั้งละ 2.4 กิโลกรัมต่อไร่
 - ในปีที่ 3 ใช้ครั้งละ 2.2 กิโลกรัมต่อไร่
5. ค่ายากำจัดแมลงและเชื้อรา 1 สปีคาร์ทนยา 1 ครั้ง
 - ในปีแรกใช้ครั้งละ 375 กรัม ราคา กิโลกรัมละ 237.50 บาท
 - ในปีที่ 2 ใช้ครั้งละ 450 กรัม
 - ในปีที่ 3 ใช้ครั้งละ 337 กรัม

จากข้อมูลนี้ห่อสรุปเป็นต้นทุนรวมของการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์หวายสีขาว

ขนาด 1 ไร่ ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 ต้นทุนการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์หวายชิวาร์ โดยเฉลี่ยต่อ 1 ไร่

หน่วย : บาท

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ค่าเฉลี่ย/ปี	%
ต้นทุนการผลิต					
ต้นทุนแปรได้					
ค่าพันธุ์	6,353	16,941	12,706	12,000	
ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก	4,818	12,847	9,635	9,100	
ค่าแรงงาน	18,900	18,000	18,600	18,500	
ค่าปุ๋ย	6,000	6,240	5,720	5,986	
ค่ายากำจัดแมลงและเชื้อรา	4,636	5,563	4,172	4,791	
ค่าไฟฟ้า	1,800	2,160	1,944	1,968	
รวมต้นทุนแปรได้	42,507	61,751	52,777	52,345	69.9
ต้นทุนคงที่					
ค่าเช่าที่ดินและค่าน้ำ	1,080	1,080	1,080	1,080	
ค่าเสื่อมราคา-เรือนกล้วยไม้	15,000	15,000	15,000	15,000	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องฉีคน้ำ	1,400	1,400	1,400	1,400	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องฉีดยาและปุ๋ย	1,750	1,750	1,750	1,750	
ค่าใช้จ่ายอื่น	2,200	3,500	4,200	3,300	
รวมต้นทุนคงที่	21,430	22,730	23,430	22,530	30.1
รวมต้นทุนการผลิต	63,937	84,481	76,207	74,875	100.0
ผลผลิต (ช่อ)	42,000	112,000	84,000	79,333	
ต้นทุนการผลิตต่อช่อ (บาท)				0.94	

ที่มา : จากผลการวิจัย ปี พ.ศ. 2525

ต้นทุนการผลิตกล้วยไม้ตัดดอกพันธุ์หวายปอมปากัวร์

1. ค่าพันธุ์ราคาต้นละ 2 บาท
2. ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก
 - ค่ากระถางลูกละ 1.25 บาท
 - ค่ากาบมะพร้าวกระถางละ 0.70 บาท
3. ค่าแรงงานเฉลี่ย 1 ไร่ใช้คน 1 คน อัตราค่าแรงงานวันละ 50 บาท
 ในปีแรกจะต้องมีการจ้างแรงงานชั่วคราวมาช่วยปลูก 1 คน อัตราค่าจ้าง
 วันละ 30 บาท ในเวลา 30 วัน
 ในปีที่ 2 ใช้แรงงานปกติ 1 คน อัตราค่าแรงวันละ 50 บาท
 ในปีที่ 3 มีการจ้างแรงงานชั่วคราวมาช่วยรื้อดอน 1 คน อัตราค่าแรง
 วันละ 20 บาท ในเวลา 30 วัน
4. ค่าปุ๋ยใส่สัปดาห์ละครั้ง
 - ในปีแรกใช้ครั้งละ 2.4 กิโลกรัมต่อไร่ ราคา กิโลกรัมละ 50 บาท
 - ในปีที่ 2 ใช้ครั้งละ 2.8 กิโลกรัมต่อไร่
 - ในปีที่ 3 ใช้ครั้งละ 2.6 กิโลกรัมต่อไร่
5. ค่ายากำจัดแมลงและปราบศัตรูพืชฉีดพ่นสัปดาห์ละครั้ง
 - ในปีแรกใช้ครั้งละ 375 กรัม ราคา กิโลกรัมละ 237.50 บาท
 - ในปีที่ 2 ใช้ครั้งละ 450 กรัม
 - ในปีที่ 3 ใช้ครั้งละ 337 กรัม

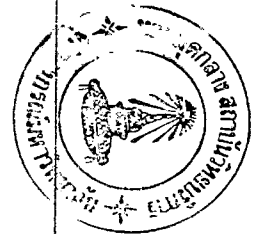
ต้นทุนรวมของกาปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์หวายปอมปากัวร์ขนาด 1 ไร่แสดงใน

ตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 ต้นทุนการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์ปอมปาดัวร์ ขนาด 1 ไร่

หน่วย : บาท

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ค่าเฉลี่ย/ปี	%
ต้นทุนการผลิต					
ต้นทุนแปรได้					
ค่าพันธุ์	4,667	12,444	10,889	9,333	
ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก	4,550	12,133	10,617	9,100	
ค่าแรงงาน	18,900	18,000	18,600	18,500	
ค่าปุ๋ย	6,240	7,280	6,760	6,760	
ค่ายากำจัดแมลงและเชื้อรา	4,636	5,563	4,172	4,791	
ค่าไฟฟ้า	1,800	2,160	1,944	1,968	
รวมต้นทุนแปรได้	40,793	57,580	52,982	50,452	69.1
ต้นทุนคงที่					
ค่าเช่าที่ดินและค่าภาษี	1,080	1,080	1,080	1,080	
ค่าเสื่อมราคา-เรือนกล้วยไม้	15,000	15,000	15,000	15,000	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องฉีคน้ำ	1,400	1,400	1,400	1,400	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องฉีดยาและปุ๋ย	1,750	1,750	1,750	1,750	
ค่าใช้จ่ายอื่น	2,200	3,500	4,200	3,300	
รวมต้นทุนคงที่	21,430	22,730	23,430	22,530	30.9
รวมต้นทุนการผลิต	62,223	80,310	76,412	72,982	100.0
ผลผลิต (ช่อ)	42,000	112,000	98,000	84,000	
ต้นทุนการผลิตต่อช่อ (บาท)				0.86	

ที่มา : จากการสำรวจในปี พ.ศ. 2525

ตารางที่ 3.7 เปรียบเทียบต้นทุนการผลิต และรายได้จากการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ โดยเฉลี่ยต่อไร่ ต่อปี

หน่วย : บาท

รายการ	พันธุ์ป้อมปากัวร์		พันธุ์หวายขาว		พันธุ์หวายสีชาร์		พันธุ์หวายชมพู		พันธุ์หวายเหลือง	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ต้นทุนการผลิต										
ต้นทุนแปรโค										
ค่าพันธุ์	9,333	12.7	18,667	22.7	12,000	16.0	32,666	32.2	116,666	62.5
ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก	9,100	12.5	9,100	11.1	9,100	12.2	9,566	9.4	10,033	5.4
ค่าแรงงาน	18,500	25.3	18,700	22.7	18,500	24.7	22,800	22.5	23,400	12.5
ค่าปุ๋ย	6,760	9.3	6,184	7.5	5,986	8.0	6,864	6.8	6,673	3.6
ค่ายาฆ่าแมลงและเชื้อรา	4,791	6.6	5,088	6.2	4,791	6.4	5,088	5.0	5,401	2.9
ค่าไฟฟ้า	1,968	2.7	1,968	2.4	1,968	2.6	1,968	1.9	1,968	1.0
รวมต้นทุนแปรโค	50,452	69.1	59,707	72.6	52,345	69.9	78,952	77.8	164,141	87.9
ต้นทุนคงที่										
ค่าเช่าที่ดิน	1,080	1.5	1,080	1.3	1,080	1.4	1,080	1.1	1,080	0.6
ค่าเสื่อมราคา-เรือนกล้วยไม้	15,000	20.6	15,000	18.2	15,000	20.1	15,000	14.8	15,000	8.0
- เครื่องร่นน้ำ	1,400	1.9	1,400	1.7	1,400	1.9	1,400	1.4	1,400	0.8
- เครื่องฉีดยาและปุ๋ย	1,750	2.4	1,750	2.1	1,750	2.3	1,750	1.7	1,750	0.9
ค่าใช้จ่ายอื่น	3,300	4.5	3,300	4.1	3,300	4.4	3,300	3.2	3,300	1.8
รวมต้นทุนคงที่	22,530	30.9	22,530	27.4	22,530	30.1	22,530	22.2	22,530	12.1
รวมต้นทุนการผลิต	72,982	100.0	82,237	100.0	74,875	100.0	101,482	100.0	186,671	100.0
ผลผลิตโดยเฉลี่ย (ช่อ)	84,000		84,000		79,333		74,667		65,333	
ต้นทุนการผลิตต่อช่อ (บาท)	0.86		0.97		0.94		1.36		2.87	
รายได้โดยเฉลี่ย	105,840 ¹		126,000 ²		112,653 ³		160,534 ⁴		264,598 ⁵	

หมายเหตุ : จากการสำรวจประมาณได้ว่า

ร้อยละ 40 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมดในแต่ละพันธุ์ จำหน่ายให้พ่อค้าส่งออก และ
ร้อยละ 60 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมด จำหน่ายภายในประเทศ

1 จำหน่ายให้พ่อค้าส่งออกในราคาเฉลี่ยช่อละ 1.875 บาท จำหน่ายภายใน
ประเทศราคาเฉลี่ยช่อละ 0.85 บาท

2 จำหน่ายให้พ่อค้าส่งออกในราคาเฉลี่ยช่อละ 2.25 บาท จำหน่ายภายในประเทศ
ราคาเฉลี่ยช่อละ 1.00 บาท

3 จำหน่ายให้พ่อค้าส่งออกในราคาเฉลี่ยช่อละ 2.20 บาท จำหน่ายภายในประเทศ
ราคาเฉลี่ยช่อละ 0.90 บาท

4 จำหน่ายให้พ่อค้าส่งออกในราคาเฉลี่ยช่อละ 3.50 บาท จำหน่ายภายในประเทศ
ราคาเฉลี่ยช่อละ 1.25 บาท

5 จำหน่ายให้พ่อค้าส่งออกในราคาเฉลี่ยช่อละ 6.00 บาท จำหน่ายภายในประเทศ
ราคาเฉลี่ยช่อละ 2.75 บาท

ผลจากการสำรวจปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ในเขตหนองแขม ปรากฏว่า ในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ โดยเฉลี่ย 1 ไร่ปลูกได้ประมาณ 14,000 ต้น ใช้ระยะเวลาในการปลูกประมาณ 6-8 เดือน จึงจะได้ผลผลิต ต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นในแต่ละปี สำหรับกล้วยไม้พันธุ์ใหม่แต่ละพันธุ์ อันได้แก่ พันธุ์หวายเหลือง พันธุ์หวายชมพู พันธุ์หวายขาว และพันธุ์หวายเขียว เป็นดังนี้

พันธุ์หวายเหลือง จากตารางที่ 3.2 ต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นประมาณ 560,017 บาทต่อไร่ แยกเป็นต้นทุนที่เกิดขึ้น ในปีแรก 140,980 บาท ปีที่ 2 และปีที่ 3 เป็นเงิน 222,338 บาท และ 196,699 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยประมาณไร่ละ 186,671 บาทต่อปี โดยแยกเป็นต้นทุนคงที่ร้อยละ 12.1 ต้นทุนแปรไคร้อยละ 87.9

พันธุ์หวายชมพู โดยเฉลี่ย 1 ไร่ ต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นประมาณ 304,451 บาท เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปีดังนี้ 83,286, 114,635 และ 106,530 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยประมาณ 101,482 บาทต่อไร่ต่อปี เป็นต้นทุนคงที่ร้อยละ 22.2 ต้นทุนแปรไคร้อยละ 77.8 ดังรายละเอียดซึ่งปรากฏในตารางที่ 3.3

พันธุ์หวายขาว ต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นประมาณไร่ละ 246,711 บาท แบ่งเป็นต้นทุนที่เกิดขึ้น ในปีต่าง ๆ ดังนี้ ปีแรก 67,793 บาท ปีที่ 2 91,826 บาท และในปีสุดท้าย 87,092 บาท หรือเฉลี่ยประมาณไร่ละ 82,237 บาทต่อปี แยกเป็นต้นทุนคงที่ร้อยละ 27.4 ต้นทุนแปรไคร้อยละ 72.6 (ดูตารางที่ 3.4)

สำหรับพันธุ์หวายเขียว จากตารางที่ 3.5 จะมีต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นไร่ละประมาณ 224,625 บาท เป็นต้นทุนในปีแรก 63,937 บาท ต้นทุนในปีที่ 2 และปีที่ 3 ไร่ละ 84,481 บาท และ 76,207 บาท ตามลำดับ หรือต้นทุนเฉลี่ยประมาณไร่ละ 74,875 บาทต่อปี โดยเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนคงที่ร้อยละ 30.1 ต้นทุนแปรไคร้อยละ 69.9

ส่วนกล้วยไม้คัตถกอกพันธุ์ปอมปาดัวร์ (มาคาม) หรือพันธุ์คังเคิมนั้น มีต้นทุนการปลูกรวมทั้งสิ้นประมาณไร่ละ 218,945 บาท เป็นต้นทุนในปีแรก 62,223 บาท ต้นทุนในปีที่ 2 80,310 บาท และต้นทุนในปีที่ 3 เท่ากับ 76,412 บาท หรือเฉลี่ยประมาณไร่ละ 72,982 บาทต่อปี โดยเป็นต้นทุนคงที่ร้อยละ 30.9 และต้นทุนแปรไคร้อยละ 69.1 (จากตารางที่ 3.6)

ต้นทุนการผลิตกล้วยไม้ ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนคงที่ และต้นทุนแปรไค้นั้น ในตารางที่ 3.7 เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างพันธุ์ต่าง ๆ ปรากฏว่าต้นทุนคงที่มีอัตราร้อยละ 69-90 และต้นทุนแปรไค้มีอัตราร้อยละ 10-30 ของต้นทุนทั้งหมด

ต้นทุนการผลิตคอไรคอปี้ ของกล้วยไม้พันธุ์หวายเหลือง มีจำนวนสูงสุด คือ 186,671 บาท ค่าใช้จ่ายประเภทที่มีอัตราสูงสุด สำหรับพันธุ์นี้ไค้แก่ ค่าซื้อพันธุ์ มีอัตรา ร้อยละ 62.5 ของต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายประเภทที่มีอัตราร้อยละต่อต้นทุนการผลิตทั้งหมด สูงรองลงมาไค้แก่ ค่าแรงงาน มีอัตราร้อยละ 12.5 ส่วนค่าใช้จ่ายประเภทที่มีอัตราร้อยละ ต่อต้นทุนทั้งสิ้นต่ำสุด ไค้แก่ ค่าเช่าที่ดินและค่าภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งมีอัตราร้อยละ 0.6

สำหรับต้นทุนการผลิตคอไรคอปี้ ของกล้วยไม้พันธุ์หวายชมพู มีต้นทุนสูงรองลงมา จากพันธุ์หวายเหลือง คือ มีจำนวน 101,482 บาท

ค่าใช้จ่ายประเภทที่มีอัตราร้อยละต่อต้นทุนการผลิตทั้งหมดสูงสุด สำหรับพันธุ์นี้ ไค้แก่ ค่าซื้อพันธุ์ กล่าวคือ มีอัตราร้อยละ 32.2

ค่าใช้จ่ายประเภทที่มีอัตราร้อยละต่อต้นทุนการผลิตทั้งหมดสูงรองลงมา ไค้แก่ ค่า แรงงาน มีอัตราร้อยละ 22.5

ส่วนค่าใช้จ่ายประเภทที่มีอัตราร้อยละต่อต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่ำสุด ไค้แก่ ค่า เช่าที่ดิน ซึ่งมีอัตราร้อยละ 1.1

พันธุ์หวายขาว มีต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นคอไรคอปี้ สูงรองจากพันธุ์หวายเหลือง และ พันธุ์หวายชมพู คือมีจำนวน 82,237 บาท ในจำนวนนี้แยกเป็นค่าใช้จ่าย ประเภทที่มีอัตรา สูงและต่ำ ดังนี้ คือ เป็นค่าซื้อพันธุ์ร้อยละ 22.7 เป็นค่าแรงงานร้อยละ 22.7 และเป็น ค่าเช่าที่ดินร้อยละ 1.3 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

สำหรับพันธุ์หวายสีช่าร์ มีต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นคอไรคอปี้ เป็นจำนวนเงิน 74,875 บาท ในจำนวนนี้แยกเป็น

ค่าใช้จ่ายประเภทที่มีอัตราร้อยละต่อต้นทุนการผลิตทั้งหมดสูงสุด อันไค้แก่ ค่าแรง งาน ซึ่งมีอัตราร้อยละ 24.7

ค่าใช้จ่ายประเภทที่มีอัตราอ้อยละต่อต้นทุนการผลิตทั้งหมดสูงรองลงมาได้แก่ ค่า
เสื่อมราคาเรือกลถ้วยไม้ มีอัตราอ้อยละ 20.1

ส่วน ค่าใช้จ่ายประเภทที่มีอัตราอ้อยละต่อต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่ำสุด ได้แก่ ค่า
เช่าที่ดิน มีอัตราอ้อยละ 1.4

พันธุ์หว่านปอมปาคัวร์ มีต้นทุนการผลิตต่อไร่ต่ำสุด ซึ่งเป็นเพราะว่าเป็นพันธุ์ที่หา
ง่าย ค่าพันธุ์ราคาถูก โดยมีต้นทุนการผลิต 72,982 บาทต่อปี

ค่าใช้จ่ายประเภทที่มีอัตราอ้อยละต่อต้นทุนการผลิตทั้งหมดสูงสุด สำหรับพันธุ์นี้ ได้แก่
ค่าแรงงาน เช่นเดียวกับพันธุ์หว่านซีซาร์ คือ มีอัตราอ้อยละ 25.3

ค่าใช้จ่ายประเภทที่สูงรองลงมา ได้แก่ ค่าเสื่อมราคา-โรงเรือนกลถ้วยไม้ ซึ่ง
มีอัตราอ้อยละ 20.6

ค่าใช้จ่ายประเภทที่ต่ำสุดของพันธุ์ปอมปาคัวร์ ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน คือมีอัตราอ้อย
ละ 1.5

รายได้จากการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้

รายได้จากการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ มีทั้งรายได้จากการขายคอกกล้วยไม้ และรายได้จากการขายต้นกล้วยไม้ สำหรับฟาร์มกล้วยไม้ในประเทศไทย เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เพื่อคักคอกเป็นการค้า มีน้อยมากที่จะทำการปลูกเลี้ยงเพื่อจำหน่ายต้น และฟาร์มที่ทำการศึกษานี้ รายได้ได้มาจากการขายคอกกล้วยไม้เพียงอย่างเดียว ดังนั้น การวิเคราะห์เกี่ยวกับรายได้ในการศึกษานี้จึงไม่ครอบคลุมถึงรายได้จากการขายต้น

รายได้จากการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้จะมากน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต ชนิดของคอกกล้วยไม้ และราคาจำหน่าย สำหรับปริมาณผลผลิตของคอกกล้วยไม้แต่ละชนิดจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ กัน เช่น สภาพดินฟ้าอากาศ พันธุ์ไม้ ประสิทธิภาพในการปลูกเลี้ยง การดูแล ตลอดจนเทคนิคที่ใช้ในการบำรุงรักษา เพื่อให้ได้กล้วยไม้ที่มีคุณภาพดีและผลผลิตสูง

ปริมาณผลผลิตสำหรับกล้วยไม้แต่ละชนิดจะมีจำนวนมากน้อยแตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าเป็นพันธุ์หวายขาว ผลผลิตที่โคกค่อนข้างดี คือให้คอกคอก แต่จะมีคอกมากเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง คือตอนฤดูร้อนและต้นฤดูฝน หลังจากนั้นจะไม่มีคอก ส่วนพันธุ์หวายชมพู ซึ่งมีผลผลิตออกสู่ตลาดบ้างแล้ว มีปริมาณผลผลิตดีพอ ๆ กับพันธุ์ป้อมปาดัวร์ คือมีคอกกล้วยไม้ออกตลอดปี แต่จะมีคอกมากในฤดูฝน

สำหรับพันธุ์หวายเหลือง ปริมาณผลผลิตจะมีน้อย เพราะพันธุ์นี้จะให้คอกน้อย คือจะออกคอกราว ๆ ฤดูหนาว ประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม และจะไม่มีคอกสม่ำเสมอทั้งปี ซึ่งในขณะนี้ผู้ปลูกเลี้ยงพันธุ์นี้น้อยมาก จึงมีแคตัน และยังมีการขายต้นให้แก่ผู้ปลูกเลี้ยงด้วยกัน จึงทำให้คอกกล้วยไม้พันธุ์นี้ค่อนข้างจะหายากในขณะนี้

ส่วนราคาคอกกล้วยไม้ขึ้นอยู่กับชนิดและคุณภาพของคอกกล้วยไม้ กล่าวคือ ถ้าเป็นคอกกล้วยไม้ชนิดหรือพันธุ์ที่อยู่ในความต้องการและอยู่ในความนิยมของผู้ซื้อ คอกกล้วยไม้ชนิดนั้นก็จะมีราคาสูง เช่น คอกกล้วยไม้พันธุ์หวายเหลือง และหวายชมพู เป็นต้น

นอกจากนี้ ความสด ความสวย ขนาด และสีสรรของคอกไม้ก็มีผลต่อราคา และรายได้ของเกษตรกรเช่นกัน

จากตารางที่ 3.7 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อไร่ ของการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้แต่ละพันธุ์ ซึ่งสามารถวิเคราะห์รายได้จากการปลูกได้ดังนี้

การปลูกเลี้ยงกล้วยไม้พันธุ์หวายเหลือง และหวายชมพู จะมีรายได้จากการปลูกมากกว่าพันธุ์หวายขาว หวายชัชวารี และหวายปอมปาคัวร์ ทั้งนี้เพราะว่า

พันธุ์หวายเหลือง เป็นพันธุ์ที่ค่อนข้างใหม่ ยังไม่มีใครมีผลผลิตออกสู่ตลาด ผู้ปลูกเลี้ยงที่ปลูกพันธุ์นี้มีน้อยราย ประกอบกับเป็นดอกไม้ที่อยู่ในความนิยมของลูกค้าในต่างประเทศ จึงทำให้สามารถจำหน่ายในราคาที่สูง ราคาจำหน่ายโดยเฉลี่ย ถ้าจำหน่ายให้ผู้ส่งออกได้ร้อยละ 6.00 บาท จำหน่ายในประเทศได้ร้อยละ 2.75 บาท เมื่อคิดเป็นรายได้ต่อไร่ จะได้ประมาณ 264,598 บาท ต่อปี

พันธุ์หวายชมพู เป็นพันธุ์ใหม่ที่เริ่มมีผลผลิตออกสู่ตลาดบ้างแล้ว แต่ยังไม่มากนัก จึงสามารถจำหน่ายในราคาสูงเช่นกัน แต่เมื่อเทียบกับพันธุ์หวายเหลือง ราคาจำหน่ายจะต่ำกว่าเล็กน้อย โดยเฉลี่ยหวายชมพู ถ้าขายส่งบริษัทได้ร้อยละ 3.50 บาท ถ้าขายให้พ่อค้าภายในประเทศได้ร้อยละ 1.25 บาท เมื่อคิดเป็นรายได้แล้ว จะเป็นจำนวนเงินโดยเฉลี่ย 160,534 บาท ต่อไร่ต่อปี

สำหรับพันธุ์หวายขาว และหวายชัชวารี เป็นพันธุ์ใหม่ที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดมาประมาณ 2-3 ปีแล้ว ผู้ปลูกเลี้ยงสนใจปลูกกันมากพอควร ทำให้ปริมาณผลผลิตในท้องตลาดมีมาก ราคาจำหน่ายจึงค่อนข้างจะต่ำกว่าพันธุ์ทั้งสองที่กล่าวข้างต้น แต่ราคาจำหน่ายค่อนข้างคงที่ ราคาไม่เปลี่ยนแปลงมากเหมือนหวายบางชนิดซึ่งราคาจะเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามฤดูกาล

ราคาจำหน่ายสำหรับหวายขาว ขายส่งบริษัทได้ร้อยละ 2.25 บาท ขายภายในประเทศโดยเฉลี่ยได้ราคาช้อละ 1 บาท โดยเฉลี่ยจะมีรายได้จากการปลูกเลี้ยง 126,000 บาท ต่อไร่ต่อปี ส่วนหวายชัชวารี ขายส่งบริษัทได้ร้อยละ 2.20 บาท ถ้าขายในประเทศได้ร้อยละ 0.90 บาท เมื่อคิดเป็นรายได้โดยเฉลี่ยต่อไร่ จะเป็นจำนวนเงิน 112,653 บาทต่อปี

พันธุ์ปอมปาคัวร์ ซึ่งเป็นดอกกล้วยไม้พันธุ์เก่าที่มีการปลูกเลี้ยงมานานพอควรก็ยังเป็นที่นิยม แต่เนื่องจากมีผู้ปลูกเลี้ยงกันมากจึงทำให้มีปริมาณผลผลิตสูงโดยเฉพาะในฤดูฝน เป็นเหตุให้ราคาจำหน่ายไม่แน่นอน ขึ้นลงตามฤดูกาล ราคาจำหน่ายโดยเฉลี่ยปี พ.ศ. 2525 ขายส่งบริษัทได้ร้อยละ 1.87 บาท ขายให้พ่อค้าในประเทศได้ร้อยละ 0.85 บาท โดยเฉลี่ยจะมีรายได้จากการปลูก ประมาณไร่ละ 105,840 บาทต่อปี